

שנת ה'תשפ"ו

משא התקופה

ממרן הגאון הגדול רבי יעקב מאיר שטרן שליט"א

בעל האמרי יעקב

ראש בית הוראה דזכרון מאיר מיסודו של מרן בעל שבט הלוי זצוק"ל

הדברים נאמרו נאמר בכינוס בהתאסף לחיזוק קיום מצות כיסוי הראש כהלכתה

בראשות מרן שליט"א ובהשתתפות רבני קהילות החסידים בארץ הקודש

אור לי' טבת ה'תשפ"ו

ברשות כבוד הרבנים שליט"א.

התאספנו כאן לחזק קיום מצות עשה דאורייתא, מצות כיסוי ראש האשה, וכפי שלומדים מהפסוקים, ויש בזה דת משה ודת יהודית, וכמבואר בשולחן ערוך.

א - הידור מצוה

ידוע שיש דין של הידור מצוה, והנה מקור דין הידור מצוה מובא בשולחן ערוך לגבי אתרוג, שצריך להוסיף ממון לקנות אתרוג מהודר, וכתב המשנה ברורה שדין זה של הידור מצוה הוא בכל המצוות שבתורה.

והנוגע לעניננו, גם אם נניח שמדובר בפאה שאין בה איסור מצד ההלכה, וכגון שיודעים בבירור שאין בזה שום חשש של עבודה זרה, ואין בזה שום שאלה של פריצות, אבל כולם מודים שכיסוי הראש במטפחת זה הידור, ואם כן בודאי יש כאן מעלה עצומה של הידור מצוה.

ואפשר להוסיף בדרך צחות, דהנה בדרך כלל בשביל הידור מצוה צריך להוסיף ממון, וכאן זה להיפך, הרי פאה בזמננו עולה עשר אלף ש"ח, חמש עשרה אלף ש"ח, ואם כן יש כאן הזדמנות גם הידור מצוה וגם שזה הרבה יותר בזול.

ב - החזרת עטרה ליושנה

יש הרבה ששואלים, איך אומרים לעשות כזה שינוי לעבור למטפחת, שמא יש כאן חוסר כבוד כלפי אבותינו ואמותינו שהיו צדיקים ויראי ה', ובמשפחותיהם הלכו עם פאה נכרית, ואיך אנו משנים דבר זה.

ובתחילה אני רוצה להביא שזה ודאי שאין שום מקום לחשוש להוצאת לעז, דהנה כתב הפתחי תשובה בשם תשובת הרנ"ח שכל מה שיש מושג שיש הוצאת לעז על דורות הראשונים זה רק בעניני אישות, וממילא אין כאן שום הוצאת לעז.

ומצינו שכתב בשולחן ערוך הרב, דבר שהקילו בזה דורות הקודמים הנה בודאי שאין לזלזל במדינות המקילים בזה, כי יש להם על מי לסמוך, אבל בודאי שאין להקפיד על אלו שמחמירים בזה, דמצינו הרבה דברים שאבותינו ואבות אבותינו נהגו כדעת המקילים ואנו מחמירים, עד כאן דבריו, ורואים מדברי השו"ע הרב יסוד ברור שאין שום מקום לסברא זו שלא להחמיר יותר מאבותינו.

וצריך להוסיף, בחיי היום יום יש הרבה דברים מה שאנו מהדרים יותר מדורות הקודמים, אם זה הנחת תפילין דרבינו תם, הקפידא לא לאכול שרויה בפסח, אלו שאין מטלטלים אף כשיש עירוב, ויש עוד עשרות דוגמאות בדברים שאבותינו לא הידרו בזה ואנו מהדרים בזה, ובודאי שאין בזה שום חסרון, ואדרבה ראוי לנהוג כך.

אבל כאן חייבים להוסיף את המקודה המרכזית, להחליף למטפחת אין בזה כלל שינוי ממנהג אבותינו, הרי מלפני 3000 שנה במשך 2800 שנים שאמותינו הלכו עם מטפחת, ורק לפני מאתיים שנה נכנס ענין הפאה, ונמצא שאלו שמחליפים למטפחת אין משנים ממנהג אבותיהם אלא אדרבה מחזירים עטרה ליושנה.

ג- ההידור לצאת ידי דעת כל הפוסקים

הנה נודע שנחלקו הפוסקים בדין כיסוי ראש בפאה נכרית, הבאר שבע אוסר והמגן אברהם מתיר, אני לא הולך לפסוק כאן שאסור, רק נביא דעת כמה מהפוסקים, כדי שנדע שכיסוי הראש במטפחת זה ודאי הידור מצוה.

הנה ידוע מה שכתב החתם סופר בצוואתו "וגם בפאה נכרית אני אוסרכם באיסור גמור", הרי לנו מדברי החתם סופר שהוא אוסר את הפאה נכרית לגמרי, והדברים ידועים.

וכן מצינו בתשובות דברי חיים שפוסק שאסור לצאת בפאה נכרית לרה"ר, וכותב שם בלשונו, ואפילו לתת חתיכת משי וכדומה על הפדחת אסור דזה הוי דת יהודית, ומבואר בדבריו שאיסור גמור לצאת בפאה נכרית לרה"ר.

יותר מזה, המהרש"ם מגדולי פוסקי הדורות, אחר שמביא דעת הפוסקים בדין כיסוי ראש בפאה מסיים בדבריו וכותב שלפי זה יש ליזהר שלא לומר קריאת שמע וברכת המזון מול אשה עם פאה, ומוסיף שבעצימת עיניים אולי יש להקל, עד כאן דבריו, אז מה צריך יותר מזה.

וחשוב להוסיף המהרש"ם לא היה פוסק שמחמיר, אדרבה הדרכי תשובה כותב שהוא מקל יותר מדי, ופה רואים עד כמה החמיר בזה, הרי לנו החשיבות העצומה להדר בענין זה.

וחשוב להוסיף, מורי ורבי בשו"ת שבט הלוי הקדמה לחלק א' דברים חמורים מאד על מצב הפאות כבר בזמנו, ואם כן בודאי שבכיסוי הראש במטפחת זהו דרך ראויה לכל בר נפש.

ד - המעלות הנפלאות בקיום מצוה זו בהידור

ולסיום אני רוצה להוסיף כמה נקודות שיש בזה חיזוק רב למחליפות מפאה למטפחת.

קודם צריך לדעת שיש כאן זכות עצומה, כמעט לא מצוי מצוה שבן אדם מקיים בכל רגע ורגע, אכן כשאשה יוצאת לרחוב והולכת בצניעות הראויה, בכל רגע היא מקיימת מצוה, כל פעם כשהיא לובשת את המטפחת היא זוכה לקיים מצוה, וזה חיזוק גדול לבנות ישראל.

עוד דבר אני רוצה להוסיף, כתוב בפרשת תצוה ועשית בגדי קודש לאהרן אחיך לכבוד ולתפארת, האור החיים הקדוש עומד על הדברים למה התורה מדגישה לכבוד ולתפארת, והוא מתרץ לפי דרכו.

מה שאני חשבתי ליישב, שצריך לדעת כשהולכים בבגדי קודש, זה הכבוד והתפארת, ולא להרגיש נחיתות וכדומה, אלא אדרבה לדעת שזה התפארת של כלל ישראל.

עוד נקודה, היערות דבש דרוש ו' כותב דבר נורא, שכל גירוש ספרד היה בגלל שהיהודים הלכו שם עם בגדים לפי המאדעס (אופנה) הן גברים והן נשים, הרי לנו שזה סבה להרבה צרות, ובודאי שהליכה בבגדים כרצון השם יתברך מונע הרבה צרות

ועוד נקודה אנחנו מוצאים בגמ' ברכות במה זכו דורות הראשונים שתפלתם התקבלה, כי הם מסרו נפש, ושם ענין המסירות נפש זה על ענין הצניעות, רואים שיש כח מיוחד כשעושים מסירות נפש בעניני צניעות.

ובודאי שזכות מצוה זו מקרב את הגאולה השלימה, ונזכה בקרוב להתגלות אורו של משיח צדקנו, במהרה בימינו אמן.

בהתאסף

הכינוס האדיר לחיזוק קיום מצות כיסוי הראש כהלכתה

בראשות מרן הגרי"מ שטרן שליט"א

ובהשתתפות רבני קהילות החסידים בארץ הקודש

אור לי טבת ה'תשפ"ו - בני ברק יצ"ו

בסיעתא דשמיא

דבר הכינוס:

א. מיסודי תורתנו הקדושה היא צניעות בנות ישראל, וכיסוי הראש כהלכתה הוא חלק בלתי נפרד מיסודי הצניעות.

ב. מאז ומעולם היה נהוג בכל ישראל כיסוי הראש על ידי מטפחת, אכן במשך השנים עקב אילוצים מסוימים הונהג בחלק מקהילות ישראל היתר כיסוי הראש בפאה נכרית, כאשר היה בזה צורה מסוימת של כיסוי הראש.

ג. לצערנו הרבה מפאות זמננו אינם עומדים בגדר הבסיסי של כיסוי הראש, כאשר באיכותם ובמהותם הם דומים לשיער, ואף עולים באיכותם ובטיבם על שער רגיל, ובהרבה מהמקרים צורת הפאות (אופי וסוג השער, העיצוב, הגוונים והאורך) גובלים בפריצות ממש, אשר זהו היפך מטרם מצות כיסוי הראש, ויש לעשות מה שאפשר לתקן בענין זה (כל זאת מבלי להיכנס כלל לנושא של חשש תקרובת עבודה זרה המצוי בפאות).

ד. והננו להבהיר שלפי המצב בזמננו הדרך הראויה לכתחילה הוא כיסוי הראש במטפחת כראוי, ושימועה שמענו וירווח לבנו שבתקופה האחרונה הרבה מתעוררים להחזיר עטרה ליושנה ועוברים לכיסוי הראש במטפחת, והננו לחזק ידי עושי מצוה חשובה זו, ויתברכו בכל הברכות האמורות בתורה.

ה. הננו קוראים בזאת להנהלות מוסדות החינוך לבנות ישראל, לשלב במסגרות הלימודים בבתי החינוך תוכניות לימוד של יסודי הצניעות, ובכללם יסודי מצות כיסוי הראש, למען ידעו בנות ישראל את הדרך אשר ילכו בה והמעשה אשר יעשו.

גליון זה יצא לאור על ידי ועד כתר מלוכה בארה"ק בנשיאות גדולי ישראל שליט"א

טלפון המערכת: 074-796-22-85